

Заченки на журнализма въ България

Всѣки човѣкъ, безразлично дали е членъ на едно културно общество или на нѣкой полукултуренъ народъ, чувствува нужда отъ осведомяване за това, което става не само около него, но и по-далечъ; само срѣдствата и формитѣ за научаване и предаване на новината сѣ различни и зависятъ отъ неговото културно равнище. Дори днесъ има още нѣкои африкански и южно-американски племена, които си служатъ съ съвършено примитивни срѣдства за осведомяване. Напримѣръ, негритѣ отъ Конго съ помощта на барабанъ успѣватъ въ кѣсо време да разпространятъ далечъ навътре въ Африка новини, съобщения за плащане на дългове и сведения за пристигане на параходи отъ Европа.¹⁾

Тѣй както днешнитѣ така наречени примитивни народи съ разни първобитни срѣдства научаватъ новини, така вѣкове преди появата на първия вестникъ и гениалното изобретение на Гутенберга, народитѣ, особно организиранитѣ въ държави, общества, съ централизирани управления, не сѣ живѣли изолирани едни отъ други, а сѣ се стремѣли по различни пѣтища и по най-разнообразни начини да научаватъ онова, което се случвало у съседни и далечни народи. Античнитѣ градове-републики разпространявали официални съобщения и новини съ помощта на глашатаи, старитѣ и влиятелни римляни отъ далечнитѣ провинции поддържали кореспонденти (роби, специални лица) въ Римъ, за да ги осведомяватъ съ писма за всичко по-важно, което ставало въ столицата, а по-късно при Цезаря — при централизираното вече държавно управление — осведомително-предавателната служба взела по-съвършена форма. Цезарь заповѣдалъ, въ 59 г. пр. Христа, да се излагатъ на по-лични мѣста въ Римъ кратки извлѣчения отъ протоколитѣ на сенатскитѣ заседания, написани на гипсови табла (*Acta Senatus*). Тази публикация не продължила дълго. Едно друго официално издание — *Acta diurna Populi Romani*, излизало по-продължително време, вѣроятно до премѣстването на императорската резиденция въ Цариградъ. Неговото съдържание било разнообразно. То съдържало, покрай извлѣчения отъ дебатитѣ въ народнитѣ събрания, заповѣди, съобщения за праздненства въ императорския дворъ, известия за хода на военни действия и пр.

Тѣзи официални издания, които представляватъ единъ видъ смѣсница отъ днешнитѣ правителствени бюлетени, отче-

¹⁾ K. D'Ester: Zeitungswesen, стр. 10.